

lum, ibi: « Alias poterit, si eorum creatio spectat insimul ad utrumque. »

(45. In ordine nostro fratrum Minorum de Observantia talis facultas competit generalibus et provincialibus privative quoad alios, c. 4 *Regul. S. Francisci*, relat. et confirmat. ab Honorio III, constitut. incip. *Solet*, et expressius habetur in c. *Exiit*, *De verbor. signific.* in 6, § *Sed quoniam*, ibi: « Concedimus, et presentis statuto firmamus licere non solum generali, sed etiam provincialibus ministris personas fugientes a sæculo in fratres recipere, quæ ministrorum provincialium licentia per ipsum generalem (sicut expedire viderit) possit arctari. Vicarii vero provincialium ministrorum ex officio vicariæ licentiam hanc sibi viderint interdiciam, nisi per ministros eosdem (quibus hoc posse committere vicariis et aliis licere decernimus) hoc ipsis vicariis specialiter committatur. » Ubi nota quod per vicarios, quibus Pontifex dicit licentiam hanc admittendi ad professionem esse interdiciam, intelliguntur solum vicarii illi, seu commissarii provinciales, qui in absentia dictorum provinc. relinquuntur ad provinciarum gubernium. Non autem illi vicarii provinciales, qui, secuta morte vel legitima renuntiatione, ministri provinc. eliguntur: nam istis competit talis facultas ex officio, sicuti competit ipsismet provincialibus, cum in re ab ipsis non differant, ut recte observat Matthæucc., *Official. curiæ*, cap. 41, *Officialis quoad professionem*, n. 4.

(46. Ut autem valide possit generalis vel provincialis ad professionem recipere, requiritur consensus et suffragium majoris partis religiosorum in conventu novitiatus a duobus saltem mensibus ibi actu de familia existentium, ut statuit Innocentius X, constitut. incip. *Ad propagandam*, § 3, ibi: « Qui postea quarto quoque mense a communitate fratrum conventus ipsius novitiatus a duobus saltem mensibus ibi actu de familia existentium per secreta majoris partis suffragia habiles inventi fuerint, elapso anno post susceptum habitum ad professionem admittat. » Vide ipsam constitutionem relatam a Lantusca, in *Theatr. Regular.*, verb. *Novitius*, n. 4. In novissimo capitulo generali totius nostri ordinis celebrato Mediolani 1729, die 3 Junii in conventu S. Angeli (cui interfui et ego, dum ministrum provincialem, licet immerito, agerem) in *statuto pro Cismontana Familia*, n. 48, fuit dispositum ut infra: « In paritate votorum, dum tertia vice feruntur pro novitiis ad professionem admittendis, statuitur, ut absque ulla ulteriori computatione novitius expellatur, nisi aliter in Domino censuerit P. provincialis, qui in hoc votum decisivum habere, vel aliam computationem imponere valeat. »

(47. Prælati potest aliis committere, ut nomine suo novitios ad professionem recipiant. *Communis*, arg. cap. *Ad Apostolicam* 16, *De regularibus*, ibi: « Abbate per se vel per alium professionem recipiente. » Et ratio est quia, ut expresse dicitur in cap.

Potest 68, *De regul. juris* in 6, ibi: « Potest quis per alium, quod potest facere per ipsum. »

(48. Ad valorem professionis expressæ non requiritur certa verborum forma, sed sufficit quælibet, quibuscunque sit verbis concepta; dummodo profitens per ea, ad tria vota et certam regulam se astringere revera intendat. *Communis*, arg. cap. *Porrectum* 13, *De regularibus*; et ratio est, quia, ut dicitur in cap. *Nihil obstat* 7, *De verbor. signific.*, « Nihil obstat narrandi diversitas, ubi eadem dicuntur, » et in ejus summario expresse habetur: « Non vitiat factum vario modo narratum, ubi idem in substantia concluditur. » (49. Valde tamen expedit et omnino convenit, ut adhibeatur propria et consuetudo cujusque religionis formula. *Communis*.

(50. Professio expressa potest valide fieri, non solum expressis verbis seu scriptis, sed etiam signis et nutibus, ut si prælati dicat: Visne tu vovere, seu profiteri religionem nostram? Et novitius annuat capite vel alio claro signo, vel nutu indicet, se de facto talem religionem, seu regulam profiteri. Pirrhing., lib. III *Decret.*, tit. 32, n. 96 et seq.; Reiffenstuel, *ibidem*, n. 174; Miranda, tom. I, q. 24, art. 1; Donatus, tom. II, part. II, tract. 10, q. 4; Sanchez, lib. V, *Mor.*, cap. 3, n. 2; Layman, lib. IV, tract. 3, n. 1, et alii passim; nullibi enim in jure reperitur, quod ad valorem professionis requiratur, quod fiat verbis vel scriptis.

(51. Professio expressa potest etiam fieri per procuratorem. Pirrhing., *loc. cit.*, n. 101; Reiffenstuel, *loc. cit.*, n. 174; Donat., *loc. cit.*, q. 3; Rodriguez, tom. III, q. 17, art. 13, et alii communiter; sicut enim potest fieri per procuratorem matrimonium carnale, ita et matrimonium spirituale, cum valeat argumentum a matrimonio carnali ad spirituale. Arg. cap. *Inter corporalia* 2, *De translatione Episcop.*, et cap. *Quoniam frequenter*, § *Porro*, *Ut lite non contestata*.

(52. Professio tacita non est revocata seu ablata per concilium *Trid.*, *cit.*, sess. XXV, cap. 15, *De regularib.* Sed adhuc in suo pristino valore manet, et fieri valide censetur, si ad ipsam concurrant ea, quæ a *Trident.*, *loc. cit.*, præscribuntur, scilicet quod novitius annum 16 jam compleverit, et per annum integrum in probatione seu novitiatu steterit. *Communis*, ac certa; sic enim expresse declaravit sacra congreg. Concilii, apud Fagnan., lib. III *Decretal.* *Ad nostram S. de regularibus*, n. 8; Barbos., in *Summa Apostolic.*, *decis.*, verb. *Professio regular.*, n. 13; Novar., in *Lucerna regular.*, verb. *Professio*, n. 14; Donat., tom. II, part. II, tract. 10, quæst. 21.

(53. Hinc si quis, expleto anno decimo sexto, annoque probationis finito, exerceat actus qui ad solos professos pertinent, uti est deferre patenter eorum habitum, promovèri ad sacros ordines, eligi vel eligere in capitulo, et similia, tacite profiteri censetur. Cap. *Vidua* 4, et cap. *Porrectum* 13, *De regularibus*, cap. *Nullus*, *De elect.* in 6, *Clementin. Eos qui* 2, *De regularibus*, et sæ-

pius declaravit S. C. C., apud Fagnan., l. III *Decretal.*, in cap. *Ad nostram* 8, *De regularibus*, n. 8.

(54. Ad hoc autem, ut professio tacita sit valida, requiruntur quinque potissimum conditiones. Prima, quod novitius exercens actum ad solos professos spectantes sciat quod per talem actum inducitur professio tacita; secus si ignoraret, quia ignorans et errans non consentit. L. *Non idcirco* 9, *cod. De Jur. et facti ignorantia*, ibi: « Cum nullus sit errantis consensus, » l. *Si per errorem* 15, ff. *De jurisdict.*, ibi: « Cum, ut Julianus scribit, non consentiant, qui errant. Quid enim tam contrarium consensui, quam error? » Secunda est, quod ad talem professionem concurrat consensus illius, qui potest ad professionem recipere; arg. c. *Porrectum* 13, et c. *Ad apostolicam* 16, *De regul.*, et patet ex dictis supra, n. 40. Tertia est, quod fiat sponte et libere, sine vi et metu; arg. cap. 1, et cap. 4, *De regularibus*, cap. 1. *De his, quæ vi metusve causa fiunt*, c. *Præsens* 4, caus. 20, qu. 3, juncto conc. *Trid.*, sess. XXV, *De regularibus*, cap. 15, et patet ex dictis supra, n. 24 et seq. Quarta est, quod novitius tales actus ad solos professos spectantes exercens habeat animum tacite profitendi, arg. cap. 1, *De regularibus*; actus enim agentium non operatur ultra voluntatem eorum; leg. *Non omnis* 19, ff. *Si certum petatur*. Quinta, quod sit in legitima ætate constitutus, et completo probationis anno ad præscriptum concilii *Trid.*, sess. XXV, *De regularibus*, et juxta declarationem sacre congregationis Concilii, apud Fagnan., l. III *Decretal.*, in cap. *Nullus* 2, *De regular.*, sub n. 8, vers. *Et hanc sententiam*, ibi: « Nam cum dubitatum esset, an tacita professio, quæ non est exclusa decreto concilii, inciperet completo decimo sexto anno, et an statim post dictum tempus emissa censeretur? Sacra congreg. respondit, tacitam professionem incipere a prima hora post perfectum annum decimum sextum, et finire anno decimo septimo. » Et eandem sacre congreg. declarationem refert in cap. *Ad nostram* 8, *De regularibus*, n. 30, ubi eam conciliat cum ejusdem congregationis declaratione, et concludit, quod annus decimus septimus debet esse completus ex eadem sacre congregat. quæ dixit tacitam professionem induci post annum et diem, juxta text. in c. *Puellam* 2, caus. 20, qu. 2, ibi: « At si per annum, et diem. » Vide ipsum ibi, quem sequitur Matthæucc., cap. 41, *Officialis quoad professionem*, n. 6.

(55. Alia ad rem, vide verb. ANNUM PROBATIONIS, verb. HABITUS, verb. MONIALIS, art. 1, verb. NOVITIUS.

(56. An professus ignoranter ante XVI ætatis annum ex errore fidei baptismalis, si exercent postea actus solitos a professis fieri. censendus sit tacite professus? Variant doctores. Negativam enim sententiam tenent plures cum Rota, in *Mediolanensi Nullitatis professionis*, 3 Martii 1690, *coram Emeritæ*, pro qua XVIII theologos et XVII

juristas cumulat, ac recenset sæpius fuisse ab eadem Rota resolutum, ut videri potest in ipsa Rotæ decisione, quæ est XIV inter impressas apud Monacell., tom. II, in *Appendic.* Quam opinionem Matthæucci, *loc. cit.*, n. 7, dicit videri communiorem, et in puncto juris veriolem, ipsamque sequitur, Monacell., *loc. cit.*, et revera videtur in praxi sequenda. Affirmativam autem sententiam defendunt Fagnanus, lib. III *Decr.*, in cap. *Significatum* 11, *De regular.*, a n. 19 usque in finem; Pignatell., tom. I, consult. 85, n. 3, et consult. 146, n. 53; Antonell., *De tempor. legal.*, l. II, c. 63; Ventrigl., *Prax.*, tom. I, adnot. 47, § unic., n. 30; Barbos., *Panimol.*, Diana, et alii plures citati a Rota, in *dicta Mediolan.*, n. 4, referentes sic pluries fuisse resolutum a sacra congreg. Conc., ut in *Romana*, 28 Maii 1578, in *Nullius*, 13 Januarii 1618, in *Neapolitana*, 3 April. 1621, in *alia Romana*, 28 Augusti 1621, et in *Camerinen.*, 14 Dec. 1724. Quas sacre congregationis resolutiones vivæ voci oraculo laudavit et approbavit san. mem. Urbanus VIII, ut testatur bon. mem. card. Paulutius, tunc ipsius sacre congr. a secretis, in ejus voto recensito in liberulo particulariter dato. Sic Rota, in *dicta Mediolan.*, n. 3. Quæ tamen, *ibid.*, n. 11, clare demonstrat, prædicta decreta congr. Concilii, ut præfertur, Apostolico oraculo roborata, non esse applicabilia ad præsentem casum. Unde, hoc stante, videtur in praxi esse sequendam dictæ Rotæ sententiam. Vide *ibi*.

(57. Hermaphroditus non est admittendus ad professionem, neque in monasterio sexus in ipso prævalentis. Vide verb. HERMAPHRODITUS, n. 18.

(58. Hinc sacra congregat. Concil. decrevit quod hermaphrodita mulier recepta in aliquo monasterio non est admittenda ad professionem, etiam si sexus femineus prævaleat. Vide, *ibidem*, n. 19.

(59. Imo hermaphrodita, si fiat monialis, professio irrita est. Vide, *ibidem*, n. 10.

(60. Religiosus professus non potest a religione ejici sub prætextu quod laboret morbo gallico, lepra vel alio morbo incurabili relicto tempore professionis, quia de jure communi nulla est ægritudo, etiam mortifera, quæ annullat professionem; Donat., *De regul.*, tom. IV, part. II, tr. 3, *De qualitat. recipiend.*, q. 25, n. 6 et seq.; Monacell., t. I, in *Append. ad Decret. de ejectis*, n. 4, et alii; et quod proinde talis ejectio sit nulla declaravit nuper sacra congreg. Conc., in *Syracusana Ejectionis*, 1 Septemb., et in *Cameracen. Ejectionis*, 22 Dec. 1691.

(61. Nisi tamen adesset speciale statutum religionis a Papa ad id confirmatum, quod asserunt habere PP. Capuce. Passerin., *De statib. homin.*, t. III, q. 189, art. 10, insp. 4, n. 155 et tribus seq.; Monacell., l. cit., n. 4, et novissime sacre congreg. Concil., in *provincia Romanæ Capuccinorum*, 1 Jul. 1724, de professione emissa a religioso, qui tacuit morbum habitualem.

(62. Statutum tamen hujusmodi non suffragatur, si morbus incurabilis superveniat

post professionem, quia tunc nec religiosus ita infirmus posset e claustris egredi, nec religio illum dimittere, ut respondit sacra Congr. Episcoporum et Regularium, in una *Cappucinorum*, 5 Septembr. 1692, pro fratre Secundo a S. Damiano, qui cum diu profugus a religione vagasset, et declarari se non teneri ad religionem redire, neque religionem illum recipere (ex quo morbo gallico incurabili laboraret) petiisset, sub dicta die prodiit rescriptum: « Teneri redire et superiores teneri recipere. » Sic præcise apud Monacell., *loc. cit.*, n. 5.

(63. Professus per simulationem in monasterio monialium ex inhonesta causa, licet non sit monachus, tamen cogitur in alio monasterio manere in pœnam commissi delicti: sicut etiam professa per simulationem in conventu virorum ex inhonesta causa, licet non sit monialis, tamen cogitur in alio monasterio manere in pœnam commissi delicti; cap. *Quod interrogasti* 6, dist. 17; Fagn., lib. IV *Decretal.*, in cap. *Consuluit* 4, Qui clerici vel voventes, n. 23, cum pluribus aliis ibi citatis, arg. c. *Si quis clericus* 10, cap. *Romanus* 11, dist. 81, c. *Si qua monacharum* 28, caus. 27, quæst. 1.

(64. Novitius, qui post annum probationis exit e monasterio de licentia superiorum, inde ad triennium reversus potest statim profiteri, nisi religionis, aut personæ conditio sit immutata. Sic expresse censuit sacra congregatio Concilii, apud Fagn., lib. III *Decret.*, in cap. *Ad Apostolicam* 16, *De regularibus*, n. 43, ibi: « Cum olim dubitatum esset in sacra congregatione Concilii, an is qui habitu regulari suscepto, annum integrum mansit in religione, eoque elapso, gravi morbo correptus, et propterea professione nequaquam emissa, permissu superiorum ad sæculum rediit, posset inde ad triennium morbo liberatus, et ad monasterium reversus, protinus emitte professionem expectato alio probationis anno, vel potius per alium annum stare in probatione teneretur? Sacra congregatio censuit posse statim emitte professionem, non expectato alio probationis anno, nisi religionis, aut personæ conditio sit immutata. »

(65. Quicumque nulliter professus potest reclamare contra suam nullam professionem, ex quacunque causa sit nulla, dummodo servet dispositionem concilii Tridentini *Communis*; per text. in ipso concilio Tridentini, sess. XXV, *De regularibus*, cap. 15, ibi: « Quicumque regularis prætendat, se per vim, vel metum ingressum esse religionem, aut etiam dicat ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile, velitque habitum dimittere quacunque de causa aut etiam cum habitu discedere sine licentia superiorum, non audiatur, nisi intra quinquennium tantum a die professionis; et tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram superiore suo et ordinario. Quod si antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandam quacunque causam admittatur, sed ad monasterium redire cogatur, et tanquam apostata

puniatur, interim vero nullo privilegio sui ordinis juvetur. »

(66. Ad legitimam reclamationem contra nullitatem professionis tres potissimum conditiones sunt necessariae, quarum una si negligatur aut omittatur, reclamans non auditur, sed ad monasterium redire cogitur, vel nondum egressus ibidem manere compellitur. *Communis*.

(67. Prima igitur conditio est, quod reclamans ante deductionem et probationem nullitatis suæ professionis coram legitimo iudice faciendam, habitum non deponat, nec etiam absque licentia superioris cum habitu propria auctoritate a monasterio discedat; textu expresso in concilio Tridentino per verba adducta supra n. 65. Et sæpius respondit sacra Congr. Concilii, et signanter, in *Bononiensi*, 4 Jun. 1689, in *Claramontensi*, 29 Novemb. 1692, in *Bituntina*, 23 Mart. 1697, in *Mantuanensi*, 9 Aprilis 1701, et alibi frequenter rescribendo contra illos, qui propria auctoritate deposuerunt habitum et a monasterio discesserunt, et petunt audiri: « Reassumat habitum, redeat ad claustra, et postea supplicet. » (68. Etiamsi egressi vellent transire ad aliam religionem, ut declaravit sacra congregatio Episcoporum, in *Provincia Batava*, 30 April. 1700. (69. Imo etsi tanquam incorrigibiles, servata forma constit. Apostolicarum, fuissent ejecti. Sacra Congr. Concilii, in *Papiensi*. *Restitut. in integrum*, 15 Mart. 1690.

(70. Si tamen aliquis religiosus vel religiosa non temere, sed ex aliqua justa causa, vel sine habitu a monasterio aufugeret, et ad urbem accederet, seu ad majorem superiorem, vel ordinarium, seu aliud monasterium se transferret, quia v. g. non posset a superiore licentiam adeundi obtinere, vel prohiberetur eorum ordinario causam nullitatis proponere, seu procuratorem ad reclamandum constituere, et hujusmodi; tunc posset, reassumpto habitu, etiam extra claustra audiri, prout plures auditos fuisse tempore suo testatur Navarrus, *Comment. 4, De regularibus*, n. 78, et tenent Sanchez, l. VII, *De matrimonio*, disp. 37, n. 3; Pirrhing, lib. III *Decret.*, tit. 31, n. 152; Reiffenstuel, *ibid.*, n. 196; Monac., t. IV, tit. 1, form. 36, n. 2, et alii communiter.

(71. Secunda conditio est, quod reclamans causam nullitatis professionis ante egressum coram superiore suo, et loci ordinario legitime deducat et probet. *Communis*, textu expresso in concilio Tridentino, *loc. cit.*, ibi: « Et tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram superiore suo et ordinario. » (72. Pro superiore suo hic intelligitur superior localis, seu conventus, aut monasterii, v. gr. prior, guardianus, abbas, rector, et hujusmodi, et non supremus ordinis vel provincie, ut communiter tradunt doctores, et censuit S. C. Congr., in *Melen. et Romana*, 7 April. 1629; apud Barb., in *Summa Apostolic. dec.*, verb. *Professio regularis*, n. 12, et supra *Trident.*, sess. XXV, *loc. cit.*, cap. 19, n. 12. Nisi aliud habeant

regulionum constitutiones et legitimæ consuetudines, ut hujusmodi causæ deducantur coram provinciali, ut docent Bordon., tract. *De profess.*, c. 7, num. 29; Pellizar., tom. I, tract. 3, c. 6, n. 25; Reiffenstuel, *loc. cit.* n. 197, et alii. (73. Et pro Ordinario intelligitur episcopus diocesis illius, in qua existit conventus seu monasterium nulliter professi aut professæ. *Communis*, et censuit sacra Congr. Concilii, 1 Decembr. 1593 et 12 Decemb. 1663.

(74. Reclamans pro nullitate suæ professionis debet causam deducere et probare coram superiore religionis, et ordinario conjunctim seu copulative, etiam si agatur de nullitate ratione morbi, seu alterius defectus naturalis, ut respondit sacra Congr. Concilii, 1 Decembr. 1593, et 12 Decembr. 1665; apud Monacell., tom. II, in *Appendic. adnotat. ad decis.* 15, n. 1. (75. Et hæc facultas cognoscendi causam nullitatis professionis conjunctim cum episcopo competit superioribus, etiam in casu, quo religio se opponat et contradicat, ut declaravit eadem S. Congr. Concilii, in *Olomucensi*, 10 Jun. 1684; apud Monacell., *loc. cit.*, n. 2.

(76. Reclamans autem pro nullitate suæ professionis, eo quod eam, et novitiatum emisit in conv. non designato, tenetur etiam infra quinquennium causam deducere immediate coram sacra congregatione Concilii: non enim potest nullitatem suæ professionis provenientem ex hoc capite deducere coram suo superiore et loci ordinario. Et sic resolvit novissime sacra Congr. Concilii, die 24 Septemb. 1740, et confirmavit Bened. XIV, 28 Septemb. ejusdem anni 1740, ut patet infra in fine hujus n. 76. Nec ipsi in hoc se possunt ingerere sub gravissimis pœnis, ut patet ex decreto Urbani VIII, adducto supra sub n. 21. An autem hoc Urbani VIII decretum de non reclamando etiam infra quinquennium, nisi coram sacra congregatione Concilii comprehendat etiam dispositionem concilii Tridentini, c. 19, sess. XXV, *De regularibus*, ita ut nullitas professionis proveniens etiam ex aliis capitibus nequeat hodie, sicut poterat prius, ex dicta conciliaria dispositione cognosci et declarari per superiorem regularem et loci ordinarium? Variant doctores. Plurimorum enim communis sustinet negativam sententiam, nempe, non obstante dicto Urbani decreto, posse adhuc hodie ab ordinario loci et superiore regulari, sicut prius, cognosci et declarari nullitatem professionis provenientem ex vi, metu vel alio capite, præterquam enumeratis in dicto Urbani decreto, id est novitiatu et professione peractis in conventu non designato, quia dictum Urbani VIII decretum loquitur solum de iis qui se prætendunt nulliter professos, eo quod novitiatum peregerint, et professionem emiserint in conventu non designato, et contra formam decreti Clementis VIII, non autem de iis qui prætendunt suam professionem nullam, eo quod illam emiserint per vim, aut metum, ante requisitam ætatem, aut novitiatu non integre completo, et hujusmodi;

unde, non obstante dicto Urbani decreto, manet adhuc in suo robore conciliaris dispositio, in d. cap. 19, sess. XXV, *De regularibus*, quoad nullitatem professionis ex aliis capitibus provenientem cognoscendam et declarandam a superiore regulari et loci ordinario. Sic Pellizzarius, tract. 5, cap. 5, sess. II, n. 37; et cap. 1, eod. tract., sub n. 60, ubi ait secum ita sensisse alios viros doctos; Pignat., t. IX, consult. 176, num. 32; Moronus, *Resp. mor.* 82, n. 184; Panim., d. 42, n. 13; card. de Luca, *De regularibus*, disc. 41, n. 8, disc. 42, n. 8, et *Adnot. ad conc.*, discurs. 41, n. 2; Venitiglia, tom. I, q. 36, art. 3; Ludov. Beja, *Respons. casuum conscientie*, part. IV, casu 18; Novarius, in *Lucerna Regular.*, verb. *Nullitas* 1, pag. 177; Tamburin., *De jure abbat.*, tom. III, disp. 6, q. 26, n. 4; Bonacina, *De clausura et penis eam violantibus impositis*, q. 2, punct. 10, diff. 3, n. 3; Aloysius Riccius, in *Praxi aurea*, resolut. 20; Pirrhing, lib. III *Decretal.*, tit. 31, n. 151; Reiffenst., *ibidem*, n. 197, et innumeri alii absolute dicentes, quod reclamans pro nullitate suæ professionis debeat causam deducere coram superiore suo et loci ordinario, juxta claram et expressam dispositionem concilii, *loc. cit.*, ibi: « Et tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram superiore suo et ordinario. »

Affirmativam autem sententiam, nempe dictum Urbani VIII decretum de non reclamando etiam infra quinquennium, nisi in sacra Congr. Concilii, comprehendere etiam dispositionem concilii Tridentini, sess. XXV, *De regularibus*, cap. 19, tuentur varii alii, et signanter doctissimus Donatus, *Prax. rerum regul.*, tom. II, tractat. 17, quæst. 28 per tot.; Bemigius Scropha, in *Moral.*, quæst. 8, art. 10; Pyrrhus Corradus, in *Praxi dispensat. Apostolic.*, lib. V, cap. 14, num. 11; Matthæuc., *Official. curiæ*, cap. 41, num. 17, expresse dicens, quod « declaratoria nullitatis ex stylo curiæ est de reservatis sacre congregat. Concilii. adeo ut ante ipsam, licet prius causæ nullitatis coram ordinario et superiore fuerint productæ, non dicatur legitime et authentice de ipsa nullitate constare. » Et id colligant ex illis verbis decreti Urbani VIII, ibi: « Ad occurrendum motibus, qui possent in religionibus oriri: » quæ verba, cum sint generalia, includunt omnes casus, et generaliter sunt intelligenda, arg. cap. *Quia circa* 22, *De privilegiis*, cum similibus. Item ex illis: « Inhibendo, etc., ne in posterum in hoc quoquo modo se ingerant absque speciali ejusdem sanctitatis commissione. » Quæ dictio, cum sit pariter universalis, continet omnes modos etiam improprios, ex leg. *Quidam*, § 1, *ibid.*; Gloss., ff. *De fideicommiss. liber.*, et notat Menoch., *Consil.*, num. 19, ubi ait quod includit modos majores expressis, et facit aliqua

comprehendere, quæ alias minime comprehenderentur. Sic Donatus, *cit.*, qu. 28, ubi n. 8, expresse subjungit: « Nec dices decretum prædictum loqui tantum de prætentibus reclamare super nullitate professionis orta ex defectu novitiatus facti in loco non designato: secus autem in aliis, quia in dicto decreto nulla reperitur dictio taxativa. Unde etsi occasio reclamandi fuerit desumpta ex novitiatu indebite facto, provisio tamen facta est universaliter in favorem religionis et ad occurrendum motibus omnibus volentium reclamare super nullitate professionum undecunque et quomodocunque prætensa, et hoc pro communi quiete Religiosorum. » Cui consonat Remigius Scropha, *cit.* q. 8, art. 10, sic expresse ad rem dicens: « Imo rigorosius procedit contra istos, nam virtute concilii infra quinquennium poterat nulliter professus prætere nullitatem coram superiore suo et ordinario. Modo hoc non sat est, non enim potest coram superiore litigare, sed oportet ire ad sacram congregationem. » Et peritissimus practicus de his materiis Pyrrhus Corradus, in *cit. Praxi dispensation. Apostolic.*, lib. v, cap. 14, n. 11 in fine, sic expresse concludit: « Quinimo licet antea de stylo introductum videretur, ut etiam intra quinquennium pro hujusmodi irritanda professione ad Romanam curiam, ejusque signaturam recurreretur, per quam ejusdem nullitatis declaratio committi consueverat eo item modo, quo ab ipso concilio statutum est, nimirum ordinario loci et superiori domus cum clausula, « dummodo quinquennium lapsus non sit; » ac indubitanter adhuc etiam potuisse eosdem superiores absque speciali rescripto intra dictum tempus super hujusmodi nullitate pronuntiare, ex quo contrarium colligi non potest ex contextu prædicti concilii. Attamen hodie omnis prorsus difficultas sublata est, cum sacra congregatio Concilii super hoc quam aliis capitibus circa hujusmodi professionem quid de cætero observandum sit, statuerit, dum præcipit, quod etiam infra quinquennium requiratur specialis Summi Pontificis commissio. Cujus quidem decreti tenorem, cum etiam quoad alios casus satis inconcusse servetur, hic adnectere visum est: » et adducit ipsum decretum a nobis jam adductum *supra* n. 11. Vide *ibi*.

Unde si verum sit, quod dicti decreti tenor etiam quoad alios casus satis inconcusse servetur, et ut dicit Matthæucc., *loc. cit.*, declaratoria nullitatis professionis ex stylo curiæ sit de reservatis sacre congregationis Concilii, non est ab hac sententia recedendum; quia stylus curiæ facit jus, sicut lex canonica, aut constitutio Papalis, text. in c. *Quam gravi* 6, De crimine falsi, et expresse docent Pitonius, part. II, disceptat. 47, n. 14; Gomez, in *Regul. de subrogand.*, quæst. 15, n. 4 in fine, et in *Regul. de Triennal.*, q. 7, n. 3; Ursaya, tom. IV, part. II, discept. 19, num. 133 et seq., et alii passim. Stylus enim curiæ dicitur interpres

voluntatis principis. Card. de Luca, *De judic.*, discurs. 3, n. 20. Tum quia dictum Urbani decretum editum est « ad occurrendum motibus, qui possent in religionibus oriri, » ut in ipso expresse dicitur: dicti autem motus possunt in religionibus oriri, non solum in reclamationibus pro nullitate professionum emissarum in conventibus non designatis, sed etiam in reclamationibus pro nullitate professionum proveniente ex aliis capitibus. Unde videtur dictum decretum observandum esse in omnibus reclamationibus pro nullitate professionum ex quocunque capite proveniente, cum ubi eadem est ratio, eadem sit legis dispositio. L. *Ideo* 27, ff. *De legibus*, l. *Illud* 32, ff. *Ad legem Aquilium*, etc. *Inter corporalia* 2, De translatione episcopi. Si autem talis non sit tenor, et stylus curiæ, tenenda est prima sententia propter nimis claram dispositionem concilii Tridentini, *cit.* sess. xxv, *De regularibus*, cap. 19, expresse statuentis, quod reclamans pro nullitate suæ professionis debet causam deducere coram superiore suo et loci ordinario nullum aliud tribunal nominando et requirendo. Tum quia dictum Urbani decretum solum disponit, recurrendum esse ad sacram congregationem Concilii pro nullitate professionis orta ex defectu novitiatus et professionis emissæ in conventu non designato: ne verbum quidem facit de nullitatibus professionum provenientes ex aliis capitibus. Unde non est facienda extensio de casu ad casum; quia quod voluit, expressit, et si quid aliud voluisset, expressisset. Arg. c. *Inter corporalia* 2, De translatione episcopi, § *Sed neque istud*; cap. *Quia circa* 22, De privilegiis, et c. *Ad audientiam* 12, De decimis. Et de facto pro prima sententia resolvit novissime sacra congreg. Concil., 24 Septembr. 1740, et confirmavit Benedict. XIV, 28 Septembr. ejusdem anni 1740, dummodo causa nullitatis professionis proponatur cor. ordinario et superiore regulari conjunctim, et intra quinquennium a die professionis, quo elapso, recurrendum est omnino ad Sedem Apostolicam. Sic apud *Thesaur. sac. congr. Conc.*, d. ann. 1740.

(77. Tertia conditio est, quod reclamans proponat causam nullitatis intra quinquennium a die professionis. *Communis*, textu expresso in concil. *Trident.*, *loc. cit.*, *ibi*: « Non audiatur, nisi intra quinquennium tantum a die professionis... causas, quas prætenderit, deduxerit. »

(78. Hinc via ordinaria post quinquennium in foro externo non amplius audiendus est reclamans contra professionem, etiamsi alleget, quod intra quinquennium ignoraverit nullitatem professionis suæ, vel alias absque culpa sua a reclamando impeditus fuerit. Sic pluries declarasse sacram congregationem Concil., refert Fagnan., lib. I *Decretal.*, in cap. *Perlatum est* 1, De his, quæ vi metusve causa fiunt, n. 40, his verbis: « Professi per vim et metum, elapso quinquennio a die professionis, non sunt audiendi, nisi infra quinquennium recla-

maverint, etiamsi prætendant vim et metum semper durasse, ut olim, articulo sæpius discusso, respondit sacra Congr. Conc. cuius sententiam Gregorius XIII, ad se relatum approbavit; » et idem tenet et refert Pignatell., tom. III, consult. 37, his verbis: « Felicis recordationis Gregorius XIII, ex sententia Congr. Conc. declaravit, eos, qui per vim vel metum se ad religionem prætenderent (fuisse adductos), nisi intra quinquennium reclamaverint, eo elapso, non esse audiendos, tametsi allegent vim et metum semper durasse: » et sic tenent Donatus, tom. I, tract. 12, quæst. 13, n. 4; Pellizzar., tom. I, tract. 3, cap. 5, n. 45; Sanchez, *De matrimon.*, lib. VII, disp. 37, n. 18; Reiffenstuel, *loc. cit.*, n. 202, et alii passim, arg. conc. Trident., *loc. cit.*, ubi expresse dicit, quod quinquennium durat a die professionis tantum, *ibi*: « Nisi intra quinquennium tantum a die professionis; » quæ particula *tantum* est exclusiva, affirmans id quod ponit, et negans omnes alios casus præter expressos. L. *Ob æsalienum* 12, cod. *De prædiis et aliis rebus Minorum*, l. *Contractus* 23, ff. *De regul. juris*, cum similibus; tum quia concilium statuit, quinquennium ad reclamandum concessum incipiendum esse a die professionis, et non a die notitiæ nullitatis professionis, vel cessantis impedimenti. Et quod quinquennium ad reclamandum incipiat a die professionis, et non a die sublatis impedimenti vel impotentiae reclamandi, declaravit novissime sacra congregat. Concil., in *Milevitana Nullitatis professionis*, 17 Maii 1723, teste Ursaya, in *Miscellan.* 1, litt. Q, n. 19.

(79. Unde qui vult reclamare post quinquennium elapsus, debet obtinere restitutionem in integrum a Papa, cum ordinarius post elapsus quinquennium a die emissæ professionis non possit amplius se ingerere, ut disponit Tridentinum *cit.*, sess. xxv, cap. 19, *De regularibus*, et ad obtinendam dictam restitutionem in integrum debet in simplici libello saltem summarie exprimere causas nullitatis suæ professionis una cum causa, ob quam non potuit intra quinquennium reclamare; tunc enim solet a Papa, seu a sacra congregatione Concilii vel Episcoporum et Regul. concedi restitutio in integrum, constituto de nullitate et impedimento reclamandi intra quinquennium. Barbos., in Trident. *cit.*, sess. xxv, cap. 19, n. 9, cum aliis *ibi* citatis; Sanchez, *loc. cit.*, n. 22; Donatus, *loc. cit.*, quæst. 14, et tom. IV, tract. 12, *De profession. monialium*, qu. 30, n. 2; Reiffenstuel, *loc. c.*, n. 204; Monac., tom. III, tit. 1, formul. 36, n. 3, et alii passim; et sic sæpius respondit sacra congreg. Conv., et signanter in *Colimbr.*, 24 April. 1630; in *Mantuan.*, 16 Maii 1697, in *Milevitana restitutionis in integrum*, 15 Dec. 1703, in *Neapolitana restitutionis in integrum*, 7 Septemb. 1718, in *Ceneten. restitutionis in integrum*, 16 Mart. 1720, et sæpe alibi. Religiosus tamen recurrens intra quinquennium, et post ipsum reassumens instantiam non indiget restitutione in in-

tegrum, ut fuit resolutum a sacra congreg. Concil., in *Ceneten.*, 16 Martii 1729.

(80. Vir professus in monasterio monialium est illico ejiciendus, non obstante lapsu quinquennii, ut, pluribus adductis, probat Fagnan., lib. I *Decretal.*, in cap. *Perlatum est* 1, De his, quæ vi metusve causa fiunt, n. 41. Vide *supra* n. 63.

(81. Nulliter professus certo sciens coram Deo, et in conscientia ex aliquo essentiali defectu suam professionem esse nullam, si nolit eam ratificare, potest tuta conscientia in occulto discedere; ac etiam nubere; dummodo tamen sine gravi scandalo, aut alio majori incommodo, aut præjudicio abire possit. Navarr., lib. III, consil. 89, *De regularibus*; Sanchez, lib. VII *De matrim.*, disp. 37, n. 11; Layman, lib. IV, tract. 5, cap. 5, n. 7; Donatus, tom. II, tract. 12, q. 21; Pirrhing, lib. III *Decretal.*, tit. 31, n. 184; Reiffenstuel, *ibidem*, n. 207, et, ipso testa, communis aliorum.

(82. Si autem nulliter professus absque scandalo aut alio majori incommodo, vel gravi præjudicio religionis occulte discedere nequeat, nec in foro externo possit propter aliquod impedimentum probare certam nullitatem suæ professionis, debet manere in religione, donec commoda occasio sine scandalo occulte fugiendi se offerat, et interim, absente scandali periculo, non tenetur ad vota, et Regulam ordinis, cum, sua professione exstante certo nulla, non adsit titulus, unde in conscientia obligetur; debet tamen saltem in publico, ad evitandum scandalum, Regulam ordinis observare, et consuetam religioni servitiis præstare in compensationem alimentationis et sustentationis interim a monasterio receptæ. Sanchez, *loc. cit.*, n. 38; Pellizzar., tom. I, tract. 3, cap. 1, n. 48, et c. 3, n. 56; Reiffenstuel, *loc. c.*, n. 208 et seq., et alii passim.

(83. Nulliter professus, si dubitet an tacite vel expresse ratificaverit suam professionem, postquam scivit certo esse nullam, si nondum sit elapsus quinquennium a die professionis, potest adhuc reclamare; si autem sit jam elapsus quinquennium, tenetur perseverare in religione, nec potest per viam restitutionis in integrum reclamare, quia in dubio recurrendum est ad præsumptionem. Præsumptio autem ante quinquennium stat pro novitio, ut post quinquennium stat pro religione, arg. concil. *Trid. cit.*, sess. xxv, cap. 19. Sic expresse Donatus, t. II, tract. 12, q. 9; Faustus, *De relig. statu*, lib. V, quæst. 87 in fine; Barbos., *ad Tridentin.*, sess. xxv, cap. 19, n. 13; Sanctarel., *Variar. resolut.*, part. I, qu. 48, n. 46; Merol., tom. I, disp. 3, cap. 3, num. 283; Diana, part. IV, tract. 3, *De conscientia dubia*, resolut. 40; Reiffenstuel, *loc. cit.*, n. 212, et alii passim.

(84. Nulliter professus potest professionem suam ratificare sive tacite sive expresse. Communis, ac certa, nec indiget probatione. (85. Nisi tamen habeat perpetuum impedimentum, quia talis nunquam potest ratificare professionem, nec tacite, nec ex-